

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 669

Warszawa, 21 czerwca 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o Rzeczniku Praw Podatnika.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Przemysława Wiplera.

(-) Adam Abramowicz; (-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel;
(-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Jan Krzysztof Ardanowski;
(-) Iwona Ewa Arent; (-) Marek Ast; (-) Zbigniew Babalski; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Włodzimierz Bernacki;
(-) Andrzej Bętkowski; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Joachim Brudziński;
(-) Zbigniew Chmielowiec; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski;
(-) Edward Czesak; (-) Leszek Dobrzyński; (-) Zbigniew Dolata; (-) Jan Dziedziczak; (-) Tadeusz Dziuba; (-) Jacek Falfus; (-) Anna Fotyga;
(-) Zbigniew Girzyński; (-) Szymon Giżyński; (-) Kazimierz Gołojuch;
(-) Małgorzata Gosiewska; (-) Artur Górski; (-) Czesław Hoc; (-) Adam Hofman; (-) Józefa Hryniewicz; (-) Michał Jach; (-) Dawid Jackiewicz;

(-) Wiesław Stanisław Janczyk; (-) Wojciech Jasiński; (-) Andrzej Jaworski;
(-) Krzysztof Jurgiel; (-) Tomasz Kaczmarek; (-) Jarosław Kaczyński;
(-) Mariusz Kamiński; (-) Mariusz Antoni Kamiński; (-) Izabela Kloc;
(-) Sławomir Kłosowski; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski;
(-) Henryk Kowalczyk; (-) Maks Kraczkowski; (-) Leonard Krasulski;
(-) Marek Kuchciński; (-) Zbigniew Kuźmiuk; (-) Adam Kwiatkowski;
(-) Tomasz Latos; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Adam Lipiński; (-) Marek
Łatas; (-) Maciej Łopiński; (-) Marzena Machałek; (-) Antoni Macierewicz;
(-) Ewa Malik; (-) Maciej Małecki; (-) Marcin Mastalerek; (-) Jerzy
Materna; (-) Grzegorz Matusiak; (-) Marek Matuszewski; (-) Beata Mazurek;
(-) Kazimierz Moskal; (-) Piotr Naimski; (-) Maria Nowak; (-) Marek
Opiola; (-) Jacek Osuch; (-) Stanisław Ożóg; (-) Anna Paluch; (-) Krystyna
Pawłowicz; (-) Bolesław Grzegorz Piecha; (-) Stanisław Pięta; (-) Dariusz
Piontkowski; (-) Stanisław Piotrowicz; (-) Jerzy Polaczek; (-) Marek Polak;
(-) Piotr Polak; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Piotr Pyzik; (-) Elżbieta
Rafalska; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Bogdan Rzońca; (-) Małgorzata
Sadurska; (-) Jacek Sasin; (-) Grzegorz Schreiber; (-) Dariusz Seliga;
(-) Jarosław Sellin; (-) Lech Sprawka; (-) Stefan Strzałkowski; (-) Marek
Suski; (-) Paweł Szalamacha; (-) Krzysztof Szczerski; (-) Jolanta
Szczypińska; (-) Andrzej Szlachta; (-) Jerzy Szmit; (-) Stanisław Szwed;
(-) Beata Szydło; (-) Jan Szyszko; (-) Janusz Śniadek; (-) Jacek Świat;
(-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Robert Telus; (-) Ryszard Terlecki;
(-) Grzegorz Tobiszowski; (-) Jan Tomaszewski; (-) Jan Warzecha;
(-) Witold Waszczykowski; (-) Przemysław Wipler; (-) Jadwiga Wiśniewska;
(-) Elżbieta Witek; (-) Marcin Witko; (-) Michał Wojtkiewicz; (-) Grzegorz
Adam Woźniak; (-) Anna Zalewska; (-) Sławomir Zawiślak; (-) Łukasz
Zbonikowski; (-) Jarosław Zieliński; (-) Kosma Złotowski; (-) Maria Zuba;
(-) Wojciech Zubowski; (-) Jerzy Żyżyński.

Ustawa
z dnia ... 2012 r.
o Rzeczniku Praw Podatnika

Art. 1

Ustawa reguluje:

- 1) Działalność Rzecznika Praw Podatnika, zwanego dalej „Rzecznikiem”,
- 2) Zakres zadań Rzecznika,
- 3) Tryb powołania Rzecznika.

Art. 2

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) podatniku – rozumie się przez to podatnika, płatnika, inkasenta oraz każdą osobę odpowiedzialną za zobowiązania podatkowe, w tym następców prawnych, podmioty przekształcone oraz osoby trzecie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.);
- 2) organie skarbowym – rozumie się przez to organ podatkowy oraz organy o nadanych im uprawnieniach organów podatkowych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.) oraz organy kontroli skarbowej i wywiadu skarbowego na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65 ze zm.),
- 3) prawach podatnika – rozumie się przez to prawa wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.) oraz przepisów prawa podatkowego w rozumieniu tej ustawy, dotyczące zasadności, sposobu, procedury, wymiaru i czasu ponoszenia danin publicznych.

Art. 3

1. Ustanawia się Rzecznika Praw Podatnika. Rzecznik stoi na straży praw podatników.
2. Rzecznik współpracuje z Rzecznikiem Praw Obywatelskich. Kompetencje Rzecznika nie ograniczają kompetencji w tym zakresie przysługujących na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych aktów normatywnych Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Najwyższej Izbie Kontroli.
3. W sprawach o ochronę praw podatnika Rzecznik bada, czy wskutek działania lub zaniechania organów skarbowych nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współzycia i sprawiedliwości społecznej.

Art. 4

1. Rzecznikiem może być obywatel polski, posiadający wyższe wykształcenie prawnicze.
2. Rzecznik nie może zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych, w tym wykonywać działalności gospodarczej.
3. Rzecznik nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego, ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością urzędu.
4. Szczegółowy tryb zgłaszania kandydatów na Rzecznika określa uchwała Sejmu.
5. Rzecznika powołuje Sejm za zgodą Senatu na wniosek Marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów.
6. Uchwałę Sejmu o powołaniu Rzecznika Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Marszałkowi Senatu.
7. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika w ciągu miesiąca od dnia przekazania Senatowi uchwały Sejmu, o której mowa w ust. 6. Niepodjęcie uchwały przez Senat w ciągu miesiąca oznacza wyrażenie zgody.
8. Jeżeli Senat odmawia wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika, Sejm powołuje na stanowisko Rzecznika inną osobę. Przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio.

9. Dotychczasowy Rzecznik pełni swoje obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Rzecznika.

Art. 5

Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków Rzecznik składa przed Sejmem następujące ślubowanie: „Ślubuję uroczyście, że przy wykonywaniu powierzonych mi obowiązków Rzecznika Praw Podatnika dochowam wierności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, będę strzec praw podatników, kierując się przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego i sprawiedliwości. Ślubuję, że powierzone mi obowiązki wypełniać będę bezstronnie, z najwyższą sumiennością i starannością, że będę strzec godności powierzonego mi stanowiska oraz dochowam tajemnicy prawnie chronionej”. Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 6.

Rzecznik jest w swojej działalności niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w ustawie.

Art. 7

1. Kadencja Rzecznika trwa pięć lat, licząc od dnia złożenia ślubowania przed Sejmem.
2. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem więcej niż przez jedną kadencję.

Art. 8

1. Sejm odwołuje Rzecznika przed upływem okresu, na jaki został powołany, jeżeli:
 - 1) Rzecznik stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby, ułomności lub upadku sił – stwierdzonych orzeczeniem lekarskim,

2) Rzecznik sprzeniewierzył się złożonemu ślubowaniu.

2. Sejm podejmuje uchwałę w sprawie odwołania Rzecznika, na wniosek Marszałka Sejmu lub grupy co najmniej 35 posłów, większością co najmniej 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Art. 9

Kadencja Rzecznika wygasa, jeżeli:

1) zrzekł się wykonywania obowiązków,

2) złożył niezgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu.

Art. 10

Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje:

1) na wniosek podatnika,

2) na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich,

3) z własnej inicjatywy, w tym także w wyniku współdziałania z podmiotami określonymi w art. 20 ust. 1 ustawy.

Art. 11

1. Wniosek podatnika o podjęcie czynności przez Rzecznika powinien zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres oraz przedmiot sprawy i żądanie, którego wniosek dotyczy.

2. Wniosek podatnika o podjęcie czynności przez Rzecznika może być wniesiony pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą Rzecznika, utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
3. Wniosek jest wolny od opłaty skarbowej.

Art. 12

1. Rzecznik po zapoznaniu się z każdym skierowanym do niego wnioskiem, może:
 - 1) podjąć sprawę – zawiadamiając o tym wnioskodawcę i osobę, której sprawa dotyczy,
 - 2) poprzestać na wskazaniu podatnikowi przysługujących mu środków działania,
 - 3) przekazać sprawę według właściwości,
 - 4) nie podjąć sprawy – zawiadamiając o tym wnioskodawcę i osobę, której sprawa dotyczy.
2. Rzecznik podejmuje sprawę jeżeli poweźmie uzasadnioną wątpliwość co do legalności działania organów skarbowych, w tym w szczególności jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia:
 - 1) błędów, omyłek lub przeoczeń organów skarbowych,
 - 2) naruszenia przepisów prawa materialnego lub postępowania przez organy skarbowe,
 - 3) nieuzasadnionej zwłoki przy podejmowaniu czynności przez organy skarbowe,
 - 4) niewyczerpującej lub wprowadzającej w błąd informacji udzielonej w dowolnej formie przez organy skarbowe,
 - 5) zachowania personelu organów skarbowych, naruszających zasadę zaufania obywatela do organów państwa.

Art. 13

Podejmując sprawę Rzecznik może:

- 1) samodzielnie prowadzić postępowanie wyjaśniające,
- 2) zwrócić się o zbadanie sprawy lub jej części do właściwych organów, w szczególności organów nadzoru, prokuratury, kontroli państwowej, zawodowej lub społecznej,
- 3) zwrócić się do Sejmu o zlecenie Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzenia kontroli dla zbadania określonej sprawy lub jej części.

Art. 14

1. Prowadząc postępowanie, o którym mowa w art. 13 pkt 1, Rzecznik ma prawo:

- 1) zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu,
- 2) żądać złożenia wyjaśnień, przedstawienia akt każdej sprawy dotyczącej praw podatnika, prowadzonej przez organy skarbowe,
- 3) żądać przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej przez sądy, a także prokuraturę i inne organy ścigania oraz żądać do wglądu w Biurze Rzecznika Praw Podatnika akt sądowych i prokuratorskich oraz akt innych organów ścigania po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia,
- 4) zlecać sporządzanie ekspertyz i opinii.

2. W sprawach stanowiących informację niejawną o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” udzielanie informacji lub umożliwianie Rzecznikowi wglądu do akt następuje na zasadach i w trybie określonym w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

3. Rzecznik odmawia ujawnienia nazwiska i innych danych osobowych podatnika, w tym także wobec organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony praw wnioskodawcy lub podatnika którego dotyczy sprawa.

Art. 15

Po zbadaniu sprawy Rzecznik może:

- 1) wyjaśnić wnioskodawcy, że nie stwierdził naruszenia praw podatnika,
- 2) skierować wystąpienie do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika,
- 3) zwrócić się do organu nadrzędnego nad organem skarbowym, o którym mowa w pkt 2, z wnioskiem o zastosowanie środków przewidzianych w przepisach prawa,
- 4) zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnieść skargi do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach – na prawach przysługujących prokuratorowi,
- 5) wnieść skargę kasacyjną od prawomocnego orzeczenia, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach,
- 6) wystąpić do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o wydanie interpretacji ogólnej w trybie art. 14a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.),
- 7) występować z wnioskami do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie.

Art. 16

1. W wystąpieniu, o którym mowa w art. 15 pkt 2, Rzecznik formułuje opinie i wnioski co do sposobu załatwiania sprawy, a także może żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub zastosowania sankcji służbowych.

2. Organ do którego zostało skierowane wystąpienie, obowiązany jest bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajętych stanowisku. W wypadku gdy Rzecznik nie podziela tego stanowiska, może zwrócić się do właściwej jednostki nadrzędnej o podjęcie odpowiednich działań.

Art. 17

1. W związku z rozpatrywanymi sprawami Rzecznik może przedstawić właściwym organom, organizacjom i instytucjom oceny i wnioski zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony praw podatnika i usprawnienia trybu załatwiania ich spraw.
2. Rzecznik może również:
 - 1) występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej lub zmianę projektów aktów normatywnych, bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących praw podatnika,
 - 2) informować Rzecznika Praw Obywatelskich o zasadności wystąpienia przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji.

Art. 18

1. Rzecznikowi przysługuje prawo do wniesienia skargi, zgodnie z odrębnymi przepisami, na interpretację ogólną ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydaną w trybie art. 14a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.) oraz prawo do wniesienia skargi kasacyjnej, zgodnie z odrębnymi przepisami, na wyrok wydany w sprawie skargi Rzecznika na interpretację ogólną ministra właściwego do spraw finansów publicznych.
2. W zakresie skargi oraz skargi kasacyjnej, o których mowa w ust. 1 Rzecznik działa w charakterze strony.

Art. 19

1. Organ skarbowy, do którego zwróci się Rzecznik, obowiązany jest z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, a w szczególności:

- 1) zapewniać dostęp do akt i dokumentów na zasadach określonych w art. 14,
 - 2) udzielać Rzecznikowi żądanych przez niego informacji i wyjaśnień,
 - 3) udzielać wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć,
 - 4) ustosunkowywać się do ogólnych ocen, uwag i opinii Rzecznika.
2. Rzecznik może określić termin, w jakim powinny być dokonane czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 20

1. Rzecznik współdziała ze stowarzyszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami, organizacjami reprezentującymi podatników, pracodawców i przedsiębiorców oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw podatnika, zajmującymi się monitoringiem jakości prawa podatkowego i kierunkami jego reform.
2. Rzecznik inicjuje i organizuje działalność edukacyjną i informacyjną w dziedzinie ochrony praw podatników.

Art. 21

1. Rzecznik corocznie informuje Sejm i Senat o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania praw podatnika, w tym przekazuje:
 - 1) informację o prowadzonej działalności w obszarze przestrzegania praw podatnika oraz jej wynikach,
 - 2) wnioski oraz rekomendacje dotyczące działań, które należy podjąć w celu zapewnienia przestrzegania praw podatnika,
 - 3) przedstawia analizę prowadzonej polityki podatkowej przez organy skarbowe, w tym analizę spójności wewnętrznej i legalności decyzji administracyjnych organów skarbowych,

- 4) analizę stanu polskiego prawa podatkowego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, które mogą naruszać prawa podatnika, prowadzą do rozbieżności interpretacyjnych i sporów pomiędzy podatnikami i organami skarbowymi, lub mogą być kwestionowane co do ich legalności,
 - 5) informację o stanie polskiego prawa podatkowego w porównaniu do prawa podatkowego innych państw.
2. Informacja Rzecznika podawana jest do wiadomości publicznej.
 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych zobowiązany jest ustosunkować się na piśmie do informacji Rzecznika w zakresie kwestii poruszonych w ramach punktów 2 – 5 ust. 1, w ciągu miesiąca od jej ogłoszenia
 4. Rzecznik może przedkładać Sejmowi i Senatowi określone sprawy wynikające z jego działalności.
 5. Rzecznik może przedkładać Sejmowi i Senatowi opinię o projektach aktów normatywnych dotyczących praw podatnika.
 6. Rzecznik na wniosek Marszałka Sejmu przedstawia informację lub podejmuje czynności w określonych sprawach.

Art. 22

1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rzecznika Praw Podatnika.
2. Zadania i organizację Biura określa statut, który nadaje Marszałek Sejmu na wniosek Rzecznika.
3. Do zastępców Rzecznika oraz pracowników Biura Rzecznika Praw Podatnika stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 23

Wydatki związane z funkcjonowaniem Rzecznika Praw Podatnika pokrywane są z budżetu centralnego.

Art. 24

1. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz.U. z 2011 r. Nr 79, poz. 430, z późn. zm.) w art. 2 w pkt 2 po wyrazach „Rzecznika Praw Dziecka,” dodaje się wyrazy „Rzecznika Praw Podatnika.”
2. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U.2001.86.953 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:
 - 1) w art. 1 w ust. 1 po pkt 7a dodaje się pkt 7b w brzmieniu: „7b) Biurze Rzecznika Praw Podatnika,”;
 - 2) w art. 36 w ust. 5 po pkt 9b dodaje się pkt 9c w brzmieniu: „9c) Rzeczniku Praw Podatnika – dla urzędników Biura Rzecznika Praw Podatnika,”;
 - 3) w art. 48:
 - a) w ust. 1a wyrazy ” 1, 2, 3b, 6–7a, 9 i 13” zastępuje się wyrazami ” 1, 2, 3b, 6–7b, 9 i 13”,
 - b) w ust. 2 wyrazy ” pkt 3b i 6–7a” zastępuje się wyrazami ” pkt 3b i 6–7b”,
 - c) w ust. 3 wyrazy ” pkt 1, 2, 3b, 6–7a, 9 i 13” zastępuje się wyrazami ” pkt 1, 2, 3b, 6–7b, 9 i 13”.
3. W ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 j.t.) wprowadza się następujące zmiany:
 - 1) w art. 1 po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu: „2b. W sprawach podatników Rzecznik współpracuje z Rzecznikiem Praw Podatnika.”;
 - 2) w art. 9 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu: „2b) na wniosek Rzecznika Praw Podatnika,”.
4. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz.U. z 2011 r. Nr 7, poz. 29 j.t.) w art. 30 w ust. 1 po wyrazach „w Biurze Rzecznika Praw Dziecka,” dodaje się wyrazy „w Biurze Rzecznika Praw Podatnika,”.

5. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2005.249.2104 z późn. zm.) w art. 139 w ust. 2 po wyrazach „Rzecznika Praw Dziecka,” dodaje się wyrazy „Rzecznika Praw Podatnika.”

6. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2005.8.60 j.t. z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14a:

a) w § 1 po słowach „organ administracji publicznej” wstawia się przecinek i dopisuje słowa „z zastrzeżeniem § 12.”

b) po § 11 dodaje się § 12 - 16 w brzmieniu:

„§ 12 Minister właściwy do spraw finansów publicznych wydaje interpretację ogólną także na pisemny wniosek Rzecznika Praw Podatnika. Przepisy § 2 – 6 nie stosują się do interpretacji ogólnych wydawanych na wniosek Rzecznika Praw Podatnika.

§ 13. Rzecznik Praw Podatnika obowiązany jest do wyczerpującego przedstawienia we wniosku stanu faktycznego występującego u podatników albo zdarzenia przyszłego, które może wystąpić u podatników oraz do przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej tego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego.

§ 14. Interpretację ogólną przepisów prawa podatkowego na wniosek Rzecznika Praw Podatnika wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania wniosku.

§ 15. Wniosek Rzecznika Praw Podatnika o wydanie interpretacji ogólnej nie podlega opłacie.

§ 16. W razie niewydania interpretacji ogólnej w terminie określonym w § 14 uznaje się, że w dniu następującym po dniu, w którym upłynął termin wydania interpretacji, została wydana interpretacja stwierdzająca prawidłowość stanowiska Rzecznika Praw Podatnika w pełnym zakresie. W takim wypadku wniosek Rzecznika Praw Podatnika podlega upublicznieniu; art. 14i §1 stosuje się odpowiednio.“

2) w art. 297 § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie „4) Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Rzecznikowi Praw Podatnika – w związku z ich udziałem w postępowaniu przed sądem administracyjnym;”

7. W ustawie z dnia z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2012.270 j.t.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 §2 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach oraz ogólne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;”,

2) w art. 8 §1 po słowach „Rzecznik Praw Obywatelskich” wstawia się przecinek i dopisuje słowa „Rzecznik Praw Podatnika”,

3) w art. 50 dodaje się par. 3 w brzmieniu:

„Uprawnionym do wniesienia skargi na interpretację ogólną wydawaną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie art. 14a Ordynacji podatkowej jest wyłącznie Rzecznik Praw Podatnika”,

4) w art. 52 §1 po słowach „Rzecznik Praw Obywatelskich” wstawia się przecinek i dopisuje słowa „Rzecznik Praw Podatnika”.

Art. 25

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Ustawa traci moc w trzydziestym dniu po ostatnim dniu kadencji Rzecznika. Sejm w drodze ustawy przedłuża działanie ustawy na kolejną kadencję w przypadku wystąpienia wystarczających korzystnych skutków działalności Rzecznika.

Uzasadnienie do projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika

1. Funkcja RPP

Rzecznik Praw Podatnika (dalej: RPP) ma stać na straży praw podatnika. Dysproporcja pomiędzy siłą działań organów skarbowych oraz Ministerstwa Finansów jako prawodawcy (poprzez rozporządzenia bądź inicjatywę ustawodawczą) a możliwościami obrony podatników wymaga stworzenia wyspecjalizowanej instytucji, która zapewni praworządność w egzekwowaniu danin publicznych.

Dzięki ustawie wzmocniona zostaje pozycja podatnika względem organów podatkowych. Podatnik, w myśl Konstytucji RP, może zostać obciążony podatkiem tylko na podstawie obowiązującego przepisu prawnego wyrażonego w ustawie. W praktyce, ochronie i dochodzeniu tego uprawnienia służy wymiar sprawiedliwości, jednak z uwagi na przewlekłość procesów takie rozwiązanie powoduje, że to konstytucyjne uprawnienie jest zbyt często iluzoryczne. Najgłośniejszymi sprawami ostatnich lat obrazującymi tę sytuację są orzeczenia w sprawie spółki JTT oraz Romana Kluski i spółki Optimus SA. Rzecznik włączony w te postępowania na wczesnym etapie prawdopodobnie uchroniłby tych podatników od bankructwa a Skarb Państwa od konieczności wypłacania odszkodowań liczonych w dziesiątkach milionów złotych.

Ponadto działania rzecznika na etapie legislacji podatkowej uchroniłyby Skarb Państwa od konieczności zwracania pobranych nielegalnie podatków. W tym miejscu tytułem przykładu przywołać można sprawę nieprawidłowego poboru akcyzy od energii elektrycznej. System poboru akcyzy, przez lata stosowany przez państwo polskie, został ostatecznie zakwestionowany przez Komisję Europejską, a następnie przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 12 lutego 2009 r. (C-475/07), co z kolei naraziło budżet państwa na ogromne straty finansowe w postaci odszkodowań do wypłaty podatnikom, liczonych tym razem w miliardach złotych. Podobnej skali, negatywne finansowe konsekwencje miało orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie krakowskiej spółki Magoora sp. z o.o. (C-414/07). Orzekając w tej sprawie ETS przekreślił od lat stosowane przez Polskę, niewłaściwe z punktu widzenia prawodawstwa unijnego, ograniczenie w odliczaniu podatku VAT od samochodów osobowych. W tych przypadkach zawiodła zupełnie samokontrola procesu legislacyjnego rządu w kontekście oceny zgodności rozwiązań z regulacjami Unii Europejskiej. Niezależny RPP prawdopodobnie uchroniłby ustawodawcę od przyjęcia prawa, które po paru latach okazuje się nielegalne.

Należy podkreślić, że wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, konsekwencje niewłaściwego stosowania prawa podatkowego dla budżetu znacząco wzrosły. Obecnie nad odpowiednim stosowaniem przepisów podatkowych (a nawet pozostawianiem tych przepisów w porządku prawnym) czuwa nie tylko krajowy system ochrony praw (konstytucyjne i ustawowe gwarancje praw obywateli oraz możliwość ochrony tych praw przed wymiarem sprawiedliwości), ale również instytucje wspólnotowe: Komisja Europejska oraz Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Tym bardziej ryzyko błędu w tym zakresie powinno być

eliminowane. Działalność RPP będzie stanowić remedium na analogiczne sytuacje w przyszłości.

W wyniku monitoringu prawa podatkowego oraz jego stosowania przez organy podatkowe, RPP będzie identyfikował obiektywnie niejasne, budzące wątpliwości przepisy bądź praktykę organów podatkowych i będzie działał na rzecz poprawy lub wyeliminowania niejasnych przepisów z systemu.

2. Kompetencje RPP

Pierwszą grupą kompetencji Rzecznika Praw Podatnika są uprawnienia – wzorem Rzecznika Praw Obywatelskich – służące do ochrony podatników w ich indywidualnych sprawach. RPP działa z własnej inicjatywy – o ile poweźmie wiadomość wskazującą na naruszenie prawa podatkowego albo zasad współżycia społecznego lub sprawiedliwości – bądź na wniosek zainteresowanego podatnika. W toku sprawy, RPP ma trzy możliwości działania: samodzielnie prowadzi postępowanie wyjaśniające, zgłasza sprawę do właściwego organu, bądź wnioskuje do Sejmu o przekazanie sprawy do Najwyższej Izby Kontroli w celu przeprowadzenia kontroli dla zbadania określonej sprawy.

Druga grupa uprawnień może zostać określona jako sprawozdawczo-badawcza i opiera się głównie na sporządzeniu corocznego raportu referującego roczną działalność sprawowanego przez siebie urzędu oraz opiniującą jakość prawa podatkowego. Raport Rzecznika Praw Podatnika jest dokumentem publicznym, co wzmacnia jego wymowę i czyni go przedmiotem debaty.

Docelowo, projektowany urząd RPP miałby pozwolić na eliminację niekorzystnych – w dłuższej perspektywie – dla budżetu państwa przepisów prawa oraz praktyk organów administracji. Ukonstytuowany, dzięki powołaniu Rzecznika Praw Podatnika, system ochrony budżetu państwa przed niekorzystnymi skutkami finansowymi w rezultacie przyjęcia niewłaściwego stanowiska w sprawie podatkowej, opierałby się głównie na działalności RPP polegającej na składaniu corocznych raportów przed parlamentem. Wspomniane sprawozdanie z działalności RPP za ubiegły rok miałyby zawierać (na wzór zagranicznych rzeczników praw podatnika):

- recenzję działalności administracji podatkowej, w tym opis uchybień w pracy organów podatkowych, wraz z rekomendacją zmiany dotychczasowej praktyki,
- identyfikację nieprawidłowych przepisów podatkowych oraz rekomendację ich eliminacji, bądź zastąpienia właściwymi.

Nie wszystkie problemy związane z jakością prawa podatkowego znajdują swoje rozwiązanie na poziomie ustawowym. Dlatego, Rzecznik Praw Podatkowych jest upoważniony do wnioskowania do odpowiednich organów o zmianę praktyki administracyjnej w sprawie podatkowej, jeśli prowadzi ona do naruszenia praw podatnika. Taka niewłaściwa praktyka może polegać na błędach, omyłkach lub przeoczeniach organów podatkowych, nieuzasadnionej zwłoce przy podejmowaniu czynności przez organy podatkowe, niewyczerpującej lub wprowadzającej w błąd informacji udzielonej w dowolnej formie przez

organy podatkowe, zachowaniu personelu organów podatkowych. Rekomendacja RPP mogłaby zostać wydana również w przedmiocie interpretacji przepisów prawa podatkowego, o czym jest mowa poniżej. Ponadto, recenzując postępowanie administracji podatkowej RPP może określić potencjalne szkody dla skarbu państwa w przypadku utrzymania dotychczasowego stanowiska w sprawie podatkowej, które okazałyby się błędne. Te działania powinny prowadzić do skrócenia czasu obowiązywania wątpliwych przepisów lub interpretacji, tym samym Skarb Państwa nie będzie narażony na brnięcie w rozwiązania, które po wielu latach procesów sądowych okazują się nielegalne.

Należy podkreślić, że instytucja tzw. interpretacji indywidualnych, która z założenia miała doprowadzić do sytuacji, w której przepisy prawa podatkowego są interpretowane w sposób jednolity tylko częściowo zdała egzamin. Nadal podatnicy spotykają się z sytuacjami, kiedy niejasny przepis interpretowany jest przez Ministra Finansów na więcej niż jeden sposób – zależnie od tego, która upoważniona Izba Skarbowa wydała interpretację. Ponadto, zdarzają się sytuacje, w których konkretny przepis podatkowy, co prawda jest jednolicie interpretowany przez Ministra Finansów, ale z kolei w odmienny sposób interpretowany jest przez sądy administracyjne. Instytucja Rzecznika Praw Podatnika byłaby pomocna w wyjaśnianiu tego typu sytuacji – identyfikowaniu kolizji interpretacyjnych w pismach Ministra Finansów oraz identyfikowaniu interpretacji prawa kwestionującego wykładnię sądów (uznających rację podatnika) i w konsekwencji odmawiającej ogromnej rzeszy podatników prawa potwierzonego w jednym precedensowym orzeczeniu, pojedynczemu podatnikowi. Temu służyć ma prawo do wystąpienia RPP z wnioskiem do Ministra Finansów o wydanie ogólnej interpretacji przepisów podatkowych oraz możliwość sądowej weryfikacji tego stanowiska, czego obecne regulacje o interpretacjach ogólnych nie przewidują.

Ostatecznym środkiem, którym dysponuje Rzecznik Praw Podatnika jest wystąpienie z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących prawa podatkowego. RPP swoje rekomendacje w tym zakresie kierowałby do podmiotu, któremu Konstytucja RP nadała inicjatywę ustawodawczą. Celem tej regulacji jest optymalizacja polskiego systemu podatkowego: wykluczenie z niego niejasnych (zbyt kosztownych z punktu widzenia podatnika i skarbu państwa) przepisów, które z wysokim prawdopodobieństwem mogą skutkować odpowiedzialnością finansową skarbu państwa oraz powodują po stronie podatników niepewność obrotu i w konsekwencji zwiększają ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej.

Warto zauważyć, że proces uproszczenia polskiego prawa podatkowego nie postępuje. Rzecznik Praw Podatnika jako organ na bieżąco monitorujący jakość prawa podatkowego i jednocześnie znajdujący się poza systemem stosowania tego prawa – może stać się istotnym czynnikiem mającym wpływ na przyspieszenie tego procesu.

3. Pozycja ustrojowa

Rzecznika powołuje Sejm za zgodą Senatu na wniosek Marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów.

RPP jest organem kadencyjnym, który sprawuje urząd przez 5 lat, co najwyżej przez jedną kadencję. Taka konstrukcja wpływa na niezależność jego pozycji i gwarantuje szeroką swobodę działania. Jednocześnie, RPP podlega kontroli sejmowej i w przypadku naruszenia postanowień ustawy może zostać odwołany przez Sejm przed upływem mandatu.

Rzecznik współpracuje z Rzecznikiem Praw Obywatelskich. Kompetencje Rzecznika nie ograniczają kompetencji w tym zakresie przysługujących na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych aktów normatywnych Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Najwyższej Izbie Kontroli, co nie powoduje kolizji kompetencyjnych.

4. Skutki dla budżetu

Proponowana regulacja nie będzie miała wpływu na poziom dochodów budżetu państwa. Koszty funkcjonowania biura RPP powinny nie przekraczać obecnych kosztów funkcjonowania Rzecznika Praw Dziecka (około 7 mln złotych). W dłuższej perspektywie, mając na uwadze środki budżetowe zaoszczędzone dzięki działalności RPP, wydatki poniesione przez państwo na utworzenie tego urzędu są niewielkie w porównaniu do odszkodowań wypłacanych przez Skarb Państwa z tytułu nieprawnie pobranych podatków.

5. Zgodność z prawem UE

Proponowana regulacja jest zgodna z prawem UE.

Warszawa, 4 lipca 2012 r.

BAS-WAPEiM-1657/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Przemysław Wipler)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 poz. 32), sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje ustanowienie Rzecznika Praw Podatnika, zwanego dalej „Rzecznikiem”. Rzecznik ten, zgodnie z art. 3 ust. 1 projektu ustawy, ma stać na straży praw podatników. W sprawach o ochronę praw podatników Rzecznik ma badać, czy skutek działania lub zaniechania organów skarbowych nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej (art. 3 ust. 3 projektu ustawy). Prawa, które chronić ma Rzecznik, obejmują prawa wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 Nr 8, poz. 60, ze zm.) oraz przepisów prawa podatkowego w rozumieniu tej ustawy, dotyczące zasadności, sposobu, procedury, wymiaru i czasu ponoszenia danin publicznych (art. 2 ust. 3 projektu ustawy). Podatnikiem, w rozumieniu projektu ustawy, jest podatnik, płatnik, inkasent oraz każda osoba odpowiedzialna za zobowiązania podatkowe, w tym następców prawnych, podmioty przekształcone oraz osoby trzecie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm. (art. 2 ust. 1 projektu ustawy).

Projekt ustawy określa kompetencje Rzecznika (art. 10-22 projektu ustawy), przy czym kompetencje te nie ograniczają kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Najwyższej Izby Kontroli, przysługujących im na podstawie Konstytucji RP i innych aktów normatywnych (art. 3 projekt ustawy). Rzecznik w swojej działalności jest niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w projektowanej ustawie (art. 6 projektu ustawy). Projekt ustawy określa również

wymogi, jakie spełniać ma kandydat na Rzecznika (art. 4 projektu ustawy), tryb jego powołania, odwołania i wygaśnięcia jego kadencji (art. 4, 8 i 9 projekt ustawy).

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii ochrony praw podatnika. Prawo unijne ustanawia jednak swobody rynku wewnętrznego i dopuszczalne derogacje od nich i z punktu widzenia tych przepisów należy ocenić projektowaną ustawę. Szczególną uwagę należy zwrócić na art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), który statuuje swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii. Wymaga ona zniesienia wszelkich form dyskryminacji w zakresie zatrudnienia pracowników pochodzących z państw członkowskich ze względu na obywatelstwo. Swoboda ta nie dotyczy jednak zatrudnienia w administracji publicznej (art. 45 ust. 4 TfUE). Zgodnie z zasadą interpretacyjną, że wyjątki należy rozumieć zawężająco, Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzecznictwie przyjmuje wąskie rozumienie pojęcia administracji publicznej. Odnosi on to pojęcie do miejsc pracy, które obejmują uczestnictwo w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji, których przedmiotem jest ochrona ogólnego interesu państwa lub innych zbiorowości publicznych i które z tego względu zakładają istnienie szczególnej więzi solidarności między pracownikiem a państwem, jak również wzajemności praw i obowiązków, które są podstawą więzi obywatelstwa (wyrok z 17 grudnia 1980 r. w sprawie 149/79 *Komisja p. Belgii*, ECR 1982 r., s. 1845).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Jak zaznaczono, utworzenie Rzecznika oraz powierzenie mu zadań określonych w projekcie ustawy nie jest regulowane prawem unijnym. Tym niemniej art. 4 ust. 1 projektu ustawy, który ustanawia wymóg posiadania obywatelstwa polskiego przez Rzecznika, należy ocenić pod kątem zgodności z art. 45 TfUE ustalającym swobodę przepływu pracowników oraz dopuszczalne derogacje od tej swobody. W świetle orzecznictwa TS analiza zgodności wymaga określania zakresu kompetencji i zadań Rzecznika. Obejmuje on m.in. świadczenie pomocy na rzecz podatników, których prawa zostały naruszone działaniem organów skarbowych oraz ocenę legalności działań tych organów (art. 12 projektu ustawy) oraz zwracanie się do organów kontrolnych, nadzorczych i prokuratury o zbadanie prowadzonych spraw (art. 13 projektu ustawy). Rzecznik ma również wnosić skargi kasacyjne od prawomocnych orzeczeń, występować do ministra właściwego ds. finansów publicznych o wydanie interpretacji ogólnej w trybie art. 14a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.), a także występować z wnioskami do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących

wątpliwości w praktyce, których stosowanie wywołało rozbieżności w doktrynie (art. 15 projektu ustawy). Uwzględniając zakres kompetencji Rzecznika, ściśle związany z wykonywaniem władzy publicznej i pełnieniem funkcji, których przedmiotem jest ochrona dobra publicznego, jakim są prawa podatnika, należy uznać, że wymóg posiadania przez Rzecznika obywatelstwa polskiego jest zgodny z art. 45 ust. 4 TfUE.

4. Konkluzje

Projekt ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 4 lipca 2012 r.

BAS-WAPEiM-1658/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu RP

**Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o Rzeczniku
Praw Podatnika (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Przemysław
Wipler) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w
rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu**

Projekt ustawy przewiduje ustanowienie Rzecznika Praw Podatnika, zwanego dalej „Rzecznikiem”. Rzecznik ten, zgodnie z art. 3 ust. 1 projektu ustawy, ma stać na straży praw podatników. W sprawach o ochronę praw podatników Rzecznik ma badać, czy skutek działania lub zaniechania organów skarbowych nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej (art. 3 ust. 3 projektu ustawy). Prawa, które chronić ma Rzecznik, obejmują prawa wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 Nr 8, poz. 60, ze zm.) oraz przepisów prawa podatkowego w rozumieniu tej ustawy, dotyczące zasadności, sposobu, procedury, wymiaru i czasu ponoszenia danin publicznych (art. 2 ust. 3 projektu ustawy). Podatnikiem, w rozumieniu projektu ustawy, jest podatnik, płatnik, inkasent oraz każda osoba odpowiedzialna za zobowiązania podatkowe, w tym następców prawnych, podmioty przekształcone oraz osoby trzecie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm. (art. 2 ust. 1 projektu ustawy).

Projekt ustawy określa kompetencje Rzecznika (art. 10-22 projektu ustawy), przy czym kompetencje te nie ograniczają kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Najwyższej Izby Kontroli, przysługujących im na podstawie Konstytucji RP i innych aktów normatywnych (art. 3 projekt ustawy). Rzecznik w swojej działalności jest niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w projektowanej ustawie (art. 6 projektu ustawy). Projekt ustawy określa również wymogi, jakie spełniać ma kandydat na Rzecznika (art. 4 projektu ustawy), tryb jego powołania, odwołania i wygaśnięcia jego kadencji (art. 4, 8 i 9 projekt ustawy).

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii ochrony praw podatnika.
Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii.

Projekt ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 26.07. 2012 r.

BSA III - 021- 279/12

SEKRETARIAT SZEFA

L.dz.

Data wpływu 27.07.2012

**Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 lipca 2012 r., GMS-WP-173-210/12 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 p. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania **poselskiego projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika.**

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu ...14...08...2012.....

DOLiS – 033 – 370 / 12 / AFS / 48909

Warszawa, dnia 8 sierpnia 2012 r.

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00 – 902 Warszawa

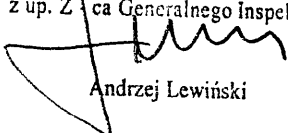
Szanowny Panie Ministrze!

w nawiązaniu do pisma z dnia 19 lipca 2012 r. o sygn. GMS-WP-173-210/12 (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – 23 lipca 2012 r.) uprzejmie informuję, iż w *projekcie ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika* wątpliwości pod kątem zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) budzą następujące rozwiązania.

1) Art. 9 projektu w pkt. 2 przewiduje, że kadencja Rzecznika Praw Podatnika wygasa, jeżeli złożył niezgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. Tymczasem w projekcie brak jest przepisu materialnego, który nakładałby na osobę zajmującą stanowisko Rzecznika konieczność spełnienia właściwego w tym zakresie (choćby dotyczącego wyróżniania się wysokim autorytetem ze względu na swe walory moralne i wrażliwość społeczną) wymogu. Powyższe pozostaje natomiast istotne z punktu widzenia zachowania przejrzystości aktu prawnego, właściwej rangi przepisów materialnych oraz spójności opiniowanego projektu aktu prawnego.

„zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu” oraz „żądać złożenia wyjaśnień, przedstawienia akt każdej sprawy dotyczącej praw podatnika, prowadzonej przez organy skarbowe”, drugi z nich wyraźnie stanowi natomiast o dostępie do danych objętych tajemnicą skarbową „w związku z udziałem w postępowaniu przed sądem administracyjnym”. Powyższe przepisy nie są ze sobą skorelowane, zaś sprzeczność pomiędzy nimi budzić może w praktyce poważne wątpliwości interpretacyjne. Powstaje bowiem pytanie, czy w sytuacji żądania przez Rzecznika Praw Podatnika – z powołaniem się na przepis art. 14 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika – danych niezwiązanych z prowadzonym postępowaniem sądowym, toczącym się z jego udziałem, a objętych tajemnicą skarbową, w świetle zaproponowanego brzmienia art. 297 § 1 pkt 4 Ordynacji podatkowej, naczelnicy urzędów skarbowych oraz naczelnicy urzędów celnych będą musieli je udostępnić.

Stąd też ujednolicenia wymaga treść proponowanych przepisów tak, ażeby wyeliminować wątpliwości interpretacyjne mogące pojawić się w przyszłości na tle stosowania obu z przywołanych przepisów.

z p.o.s. m. k. s. m.
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z up. Z. ca Generalnego Inspektora

Andrzej Lewiński